

Selskapskontroll 2014

17.10.14

INNHOOLD

1. INNLEDNING	1
1.1 Bakgrunn.....	1
1.2 Bærum kommunes plan for selskapskontroll	2
1.3 Anvendte metoder.....	2
1.4 Høring.....	2
1.5 Disposisjon	3
2. OVERSIKT OVER SELSKAPENE SOM INNGÅR I SELSKAPSKONTROLLEN	4
2.1 Generelt om hvilke selskaper som omfattes	4
2.2 Oversikt over selskapene kommunen har eierandel i	4
2.3 Særlig om endringene siden forrige selskapskontroll.....	5
3. OBLIGATORISK EIERSKAPSKONTROLL	6
3.1 Generelt om obligatorisk eierskapskontroll.....	6
3.2 Nærmere om Eierutvalget.....	6
3.3 Utført eierstyring.....	7
3.4 Revisjonens vurdering	11
4. UTVIDET EIERSKAPSKONTROLL	13
4.1 Generelt om utvidet eierskapskontroll.....	13
4.2 Vurdering av det enkelte selskap.....	13
4.3 Revisjonens vurdering	17
5. FORVALTNINGSREVISJON I SELSKAPER	18
5.1 Generelt om forvaltningsrevisjon i selskaper	18
6. REVISJONENS KONKLUSJON	19
KILDER	20
EIERUTVALGETS HØRINGSSVAR	22
REVISJONENS BEMERKNINGER	23

SAMMENDRAG

I denne rapporten omtales revisjonens planlagte kontroll av kommunens forvaltning av sine eierinteresser i kommunale selskaper (selskapskontroll). I henhold til vedtatt plan for selskapskontroll er det gjennomført både obligatorisk og utvidet eierskapskontroll.

Undersøkelsene viser at det er etablert gode rutiner for eierstyring. Revisjonen mener kommunen fører tilfredsstillende kontroll med sine eierinteresser i kommunale selskaper. Våre gjennomførte kontroller viser at kommunens eierinteresser utøves i samsvar med gjeldende regelverk og politiske vedtak.

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Kommuneloven¹ angir rammene for det kommunale styringssystemet, med kommunestyret som øverste organ. Utgangspunktet er at kommunen har stor frihet til å organisere sine tjenester, enten som en del av den kommunale forvaltning eller gjennom opprettelsen av selvstendige rettssubjekter, som for eksempel aksjeselskaper eller interkommunale selskaper.

Det kan være ulike begrunnelser for at kommuner oppretter eller går inn i selskaper, eksempelvis effektivisering av driften, klarere ansvarsforhold, eller behov for å samarbeide med andre om tjenesteproduksjon.² Valg av denne typen organisasjonsform kan imidlertid utgjøre en utfordring for demokratisk styring og kontroll av virksomheten. Fristilte selskaper har egne selskapsorganer og er regulert av særskilt lovgivning som bl.a. fastsetter forholdet mellom eierne (kommunen) og selskapsorganene. De ligger dermed utenfor kommunestyrets direkte styring og rådmannens internkontroll.

Eierstyring og selskapskontroll er kommunenes verktøy for å møte disse utfordringene og sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.³

Kommuneloven fastslår at *Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.*⁴ Nærmere regler om selskapskontroll er gitt i kontrollutvalgsforskriften⁵ kapittel 6.

Selskapskontroll deles tradisjonelt i to deler, nærmere bestemt *eierskapskontroll* som det er obligatorisk å gjennomføre, og *forvaltningsrevisjon* som det er frivillig å gjennomføre.⁶ Det er ikke vanntette skott mellom disse og i praksis gjennomføres det nok en del selskapskontroller som kombinerer elementer fra både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Samtidig er det viktig å holde begrepene noenlunde atskilt ettersom eierskapskontrollen er en obligatorisk oppgave.

Formålet med eierskapskontrollen er å kontrollere om *den som utøver* kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med bestemmelser i gjeldende regelverk og kommunestyrets vedtak og forutsetninger.⁷ Eierskapskontrollen fokuserer på hvordan kommunen utøver eierstyring. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.⁸

---

¹ Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 nr. 107.

² Kontrollutvalgsboken side105, Veileder fra Kommunal og regionaldepartementet.

³ Kontrollutvalgsboken side105, Veileder fra Kommunal og regionaldepartementet.

⁴ Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 nr. 107 § 77 nr. 5.

⁵ Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner av 15.06.04 nr. 905.

⁶ Kontrollutvalgsforskriften § 14 første og annet ledd.

⁷ Kontrollutvalgsforskriften § 14 første ledd.

⁸ Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner av 15.06.04 nr. 904 § 7.

1.2 Bærum kommunes plan for selskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll.⁹ Nærværende plan er vedtatt av Kommunestyret 12.12.12 og gjelder for perioden 2013-2016.¹⁰

Planen legger opp til å gjennomføre en selskapskontroll i planperioden som omfatter obligatorisk og utvidet eierskapskontroll, men ikke forvaltningsrevisjon.¹¹ Den obligatoriske eierskapskontrollen gjennomføres hovedsakelig som kontroll av det arbeid som utføres av Eierutvalget.¹² Den utvidede eierskapskontrollen gjennomføres overfor nærmere utvalgte selskaper ved at det foretas en gjennomgang og kontroll av årsberetninger, regnskaper og andre relevante dokumenter fra disse selskapene.¹³

Planen legger ikke opp til at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner som en del av selskapskontrollen.¹⁴ Eierskapskontrollen eller andre omstendigheter kan imidlertid avdekke forhold som bør undersøkes nærmere gjennom en forvaltningsrevisjon av et eller flere selskapers virksomhet.

I henhold til planen skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om hvilke kontroller som er gjennomført, samt om resultatene av disse.¹⁵ Dette dokumentet er kontrollutvalgets rapport for selskapskontroll utført i 2014.¹⁶

1.3 Anvendte metoder

Fakta og dokumentasjonsgrunnlaget i denne rapporten bygger i hovedsak på offentlige dokumenter og samtaler med ansatte ved politisk sekretariat som bistår Eierutvalget. Revisjonen har gjennomgått saksdokumentene og protokollene fra Eierutvalgets møter høsten 2013 og våren 2014. Revisjonen har videre gjennomgått protokollene fra formannskapet og kommunestyrets møter for å finne eventuelle saker og dokumenter som kan være relevante for kommunes selskaper og eierstyringen av disse.

I tillegg har revisjonen innhentet og gjennomgått følgende dokumentasjon om selskapene:¹⁷

- Selskapets årsoppgjør (årsberetning og årsregnskap).
- Revisjonsberetning og eventuelle nummererte brev fra revisor.
- Protokoller/referater fra behandlingen og fastsettelsen av selskapets årsoppgjør.

1.4 Høring

Det følger av kontrollutvalgsforskriften at et selskap som er omfattet av selskapskontrollen, og den som utøver kommunens eierfunksjon, skal gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på

⁹ Kontrollutvalgsforskriften § 13 annet ledd.

¹⁰ Kommunestyret møte 12.12.12, sak 078/12 *Plan for selskapskontroll 2013-2016*.

¹¹ Bærum kommunes *Plan for selskapskontroll 2013-2016*.

¹² Obligatorisk eierskapskontroll er nærmere omtalt i kapittel 3 nedenfor.

¹³ Utvidet eierskapskontroll er nærmere omtalt i kapittel 4 nedenfor.

¹⁴ Forvaltningsrevisjon er nærmere omtalt i kapittel 5 nedenfor.

¹⁵ Kontrollutvalgsforskriften § 15 annet ledd og Bærum kommunes *Plan for selskapskontroll 2013-2016*.

¹⁶ Resultatet fra selskapskontrollen vil også bli rapportert særskilt i kontrollutvalgets årsmelding.

¹⁷ For nyetablerte selskaper innhentes dokumenter knyttet til etableringen.

de forhold som omtales i rapporten.¹⁸ Rapporten er forelagt Eierutvalget og utvalgets kommentarer til rapporten er vedlagt.

Rapporten er ikke forelagt alle selskapene som er omtalt, for uttalelse. Det vises til at revisjonen ikke har vært i direkte kontakt med selskapene, men basert kontrollen på en gjennomgang av offentlig tilgjengelige dokumenter om selskapene og dokumenter fra Eierutvalgets møter. Rapporten inneholder heller ikke kritiske bemerkninger til selskapenes virksomhet som det er nødvendig at disse får kommentere nærmere.

1.5 Disposisjon

I kapitlene nedenfor vil revisjonen gjennomgå relevante fakta vi har samlet inn under arbeidet med selskapskontrollen. Under enkelte punkter vil revisjonen gi en selvstendig vurdering knyttet til temaet som presenteres.

Stikkordsmessig vil følgende temaer berøres i kapitlene nedenfor:

- Oversikt over selskapene som inngår i selskapskontrollen.
- Obligatorisk eierskapskontroll.
- Utvidet eierskapskontroll.
- Forvaltningsrevisjon i selskaper.

Til slutt i rapporten vil vi gi en samlet konklusjon.

---

¹⁸ Kontrollutvalgsforskriften § 15 første ledd.

2. OVERSIKT OVER SELSKAPENE SOM INNGÅR I SELSKAPSKONTROLLEN

2.1 Generelt om hvilke selskaper som omfattes

Selskapskontrollen omfatter både heleide og deleide selskaper, herunder også selskaper med private eiere. I praksis vil det imidlertid være forskjeller på hvordan kontrollen kan utføres i heleide og deleide selskaper. Dette har sammenheng med at kontrollutvalgets og revisors innsynsrett er begrenset i deleide¹⁹ selskaper. I slike selskaper må kontrollen baseres på offentlig tilgjengelig dokumentasjon, eller innsyn avtales med de øvrige eierne. I heleide selskaper, herunder selskaper flere kommuner og/eller fylkeskommuner eier sammen, gir derimot kommuneloven kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll.²⁰ Tilsvarende innsynsrett gjelder også overfor interkommunale selskaper²¹ og interkommunale styrer etter kommuneloven § 27.²²

I utgangspunktet gjelder selskapskontroll etter kommuneloven ikke for utenlandske aksjeselskaper, men kommunestyret/kontrollutvalget har vedtatt at også disse selskapene kan underlegges selskapskontroll.²³

Stiftelser faller utenfor regelverket om selskapskontroll. En stiftelse er selveiende, og har formelt sett ingen eiere som kan ha direkte styring med stiftelsen.²⁴

2.2 Oversikt over selskapene kommunen har eierandel i

Bærum kommune har i dag eierinteresser i følgende selskaper:²⁵

Navn på selskap	BKs eierandel	Andre eiere
Asker og Bærum Brannvesen IKS	67 %	Asker kommune
Asker og Bærum Vannverk IKS	50 %	Asker kommune
Bærum kommunale Eiendomsselskap AS	100 %	
Budstikkagården AS	100 %	
Centro Asistencial Noruego SLU	100 %	
DI gruppen AS	49,9 %	Asker kommune (20,8 %) Akershus fylke (29,3 %)
Kommunal Landspensjonskasse (KLP)	Liten eierandel. Selskapet er et gjensidig selskap med flere tusen ulike eiere.	Flere tusen eiere.

¹⁹ Med deleide selskaper siktes det her til selskaper der det er andre eiere enn kommuner og fylkeskommuner.

²⁰ Kommuneloven § 80 første ledd.

²¹ Lov 29. januar 1999 nr. 6.

²² Kommuneloven § 80 første ledd.

²³ Selskapet Centro Asistencial Noruego SLU (CAN) er således omtalt.

²⁴ Kontrollutvalgsboken side 108, Veileder fra Kommunal og regionaldepartementet.

²⁵ Bærum kommune, *Handlingsprogram 2014-2017*, kapittel 6.6.3 *Foretak og selskaper*, side 162 og Bærum kommune, *Regnskap 2013, Note 5 – Spesifikasjon av aksjer og andeler*, side 62.

Løxa Utvikling AS	100 %	
Mølla Kompetansesenter AS	100 %	
Simula School of Research and Innovation AS	14,28 %	Simula (56 %), Statoil (21 %), Telenor (7 %), Norsk regnesentral (1 %) og Sintef (1 %).
Vestfjorden avløpsselskap (Interkommunal sammenslutning – kommuneloven § 27)	21,5 %	Oslo kommune (70,5 %) Asker kommune (8,0 %)
Visit Oslo AS	0,52 %	Mange forskjellige eiere.
Vårt Sandvika AS	20 %	Asker og Bærum symaskinsenter (0,6 %) Andenæsgården Bærum AS (39,8 %) Abel Eiendomsforvaltning AS (39,6 %)

2.3 Særlig om endringene siden forrige selskapskontroll

Det er ikke skjedd endringer på listen over aktuelle selskaper kommunen har eierandel i, siden forrige rapport om selskapskontroll.²⁶ Enkelte forhold skal likevel presiseres.

Som påpekt i forrige rapport er det sørget for at selskapene Kommunal Landspensjonskasse, Vårt Sandvika AS og Budstikkagården AS, nå inngår i selskapskontrollen.²⁷

Kommunestyret har vedtatt at selskapene DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS skal slås sammen til ett selskap, men denne prosessen er ikke ferdig gjennomført.²⁸

Selskapet Bærum Vann AS er tidligere avviklet og ansvaret for selskapets oppgaver mv. ble overtatt av Asker og Bærum Vannverk IKS. Avviklingsstyret avsluttet sitt arbeid våren 2013. Alle mellomhavende er gjort opp og selskapets aktiva ble overført til Bærum kommune.²⁹

²⁶ Kommunestyret møte 29.01.14, sak 005/14 *Selskapskontroll utført i 2013*.

²⁷ *Selskapskontroll utført i 2013*, side 5.

²⁸ Kommunestyret møte 04.06.14, sak 053/14 *Sammenslåing av DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS*.

²⁹ Bærum kommune, *Regnskap 2013, Note 22 - Bærum Vann AS*, side 73.

3. OBLIGATORISK EIERSKAPSKONTROLL

3.1 Generelt om obligatorisk eierskapskontroll

Formålet med eierskapskontrollen er å kontrollere om *den som utøver* kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med bestemmelser i gjeldende regelverk og kommunestyrets vedtak og forutsetninger.³⁰ Eierskapskontrollen fokuserer på hvordan kommunen utøver eierstyring. Det er derfor en viktig forutsetning for at kontrollutvalget skal kunne gjennomføre eierskapskontroll at kommunen har tydeliggjort hvilke strategier og målsettinger man har med eierskapene.³¹

Kommunens plan for selskapskontroll understreker at den obligatoriske eierskapskontrollen hovedsakelig skal gjennomføres som kontroll av det arbeid som utføres av Eierutvalget. Det skal særlig ses hen til om utvalget gjennomfører de oppgaver det er tillagt i mandatet vedtatt av formannskapet. Videre skal det kontrolleres at den delegerte myndigheten til å være generalforsamling eller representere kommunen i generalforsamling/representantskap, utøves i tråd med gjeldende regelverk og kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

På bakgrunn av ovennevnte vil gjennomgangen nedenfor fokusere på følgende problemstillinger:

- Har kommunen etablert tydelige føringer for eierskapene sine?
- Har kommunen etablert velfungerende rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
- Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med gjeldende regelverk og politiske vedtak?

3.2 Nærmere om Eierutvalget

Eierutvalget er kommunens arbeidsutvalg med ansvar for eierstyring. Utvalget ble opprettet av Formannskapet den 16.11.11 og har fire medlemmer.³² Eierutvalget har følgende mandat:

Eierutvalget skal behandle og gi råd i saker angående eierstyring av selskap hvor kommunen har eierinteresser.

Eierutvalget avgir innstilling til formannskapet i de eierforhold som er av prinsipiell betydning for kommunen.

Eierutvalget skal legge grunnlaget for etablering av en eierstrategi for kommunens selskaper, i dialog med selskapene.

Eierutvalget skal behandle generalforsamlings/representantskapsdokumenter før generalforsamling/representantskap, i samarbeide med fullmektigen/representanten i eierorganet.

Eierutvalget fungerer som valgkomité (forslag til kandidater og honorar) for selskapenes styrer.

Eierutvalget fastsetter innhold, gjennomføring og oppfølging av årlig dialog/eiermøte med selskapene.

Eierutvalget utarbeider årshjul; rapporterings- / arbeidsrutiner og retningslinjer for eierstyring.³³

³⁰ Kontrollutvalgsforskriften § 14 første ledd.

³¹ Kontrollutvalgsboken side110, Veileder fra Kommunal og regionaldepartementet.

³² Formannskapets møte 16.11.11, sak 168/11 Valg av medlemmer til formannskapets arbeidsutvalg for eierstyring.

Eierutvalget har hatt to møter høsten 2013 og fem møter fra februar til juni 2014.

I januar 2014 diskuterte utvalget sin arbeidsplan og vedtok en fast arbeidsrutine (årshjul) for utvalgets årlige oppfølging av selskaper.³⁴ Årshjulet tidfester når utvalget skal utføre sentrale oppgaver i henhold til mandatet, som blant annet:

- Beramme og avholde dialogmøter med selskapene.
- Gi innspill til valgkomiteen, samt kompetansevurdering av selskapsstyrene.
- Gjennomgang av saksdokumenter som skal behandles av generalforsamling/representantskap.
- Gi råd til ordfører (som representerer eier i generalforsamling).
- Gjennomgang av protokoller fra generalforsamling/representantskap.

3.3 Utført eierstyring

3.3.1 Eiermøter/dialogmøter

Eierutvalget har gjennomført eiermøter/dialogmøter med selskapene som følger:

- 26.11.13: Bærum kommunale Eiendomsselskap AS.
- 01.04.14: Bærum kommunale Eiendomsselskap AS.
- 01.04.14: Mølla Kompetansesenter AS.
- 01.04.14: Løxa Utvikling AS.
- 01.04.14: DI gruppen AS.
- 20.05.14: Centro Asistencial Noruego SLU.
- 20.05.14: Asker og Bærum Brannvesen IKS.
- 20.05.14: Asker og Bærum Vannverk IKS.
- 20.05.14: Vestfjorden avløpsselskap.

Eierutvalget har tidligere bestemt at man ikke vil drive aktiv eierstyring av selskapene Simula School of Research and Innovation AS, Visit Oslo AS og Kommunal Landspensjonskasse, da kommunens eierandeler og innskudd i disse virksomhetene er svært begrenset.³⁵

I møte 29.10.13 behandlet Eierutvalget en sak der man blant annet tok stilling til hvordan man skal legge opp eierstyringen av selskapene Vårt Sandvika AS og Budstikkagården AS.³⁶ Når det gjelder Vårt Sandvika AS bestemte utvalget at man ikke vil drive aktiv eierstyring av dette selskapet, da kommunens eierandel i selskapet er begrenset og selskapets totale økonomiske verdi er lav.

Når det gjelder Budstikkagården AS, bemerket utvalget at man vil komme tilbake til denne saken, etter innhenting av ytterligere opplysninger om selskapet, jf. pågående vurderinger i regi av kommuneadvokaten og eiendomsavdelingen. Revisjonen får opplyst at Eierutvalget

---

³³ Formannskapets møte 18.01.12, sak 005/12 *Vedrørende formannskapets arbeidsutvalg for eierstyring – mandat, fullmakt m.m.* Se også *Reglement for Eierutvalget* vedtatt av Kommunestyret i møte 24.04.13, sak 038/13 *Endringer av reglement for kommunale utvalg, styrer, nevnder og råd mm.*

³⁴ Eierutvalget møte 21.01.14, sak 006/14 *Arbeidsrutine for Eierutvalgets årlige oppfølging av selskaper.*

³⁵ Eierutvalget møte 05.12.12, sak 017/12 *Hvordan legge opp eierstyringen av VEAS, Asker og Bærum Vannverk IKS, Asker og Bærum Brannvesen IKS, KLP, Simula school of research and innovation AS og VisitOslo.* Eierutvalget møte 26.02.13, sak 003/13 *Hvordan legge opp eierstyringen av KLP.*

³⁶ Eierutvalget møte 29.10.13, sak 019/13 *Høring – Utkast til rapport om selskapskontroll 2013.*

pr. i dag ikke er ferdig med å diskutere hvordan man skal legge opp eierstyringen av selskapet Budstikkagården AS.³⁷ Dette har sammenheng med at det pågår et arbeid i kommunen for å vurdere om det er hensiktsmessig å søke å få selskapet oppløst og seksjonen innlemmet i kommunens generelle eierskap. Det vises til at selskapet Budstikkagården AS kun eier én seksjon i Budstikkagården, mens resten eies av kommunen og forvaltes av eiendomsavdelingen.³⁸ Revisjonen får opplyst at Eierutvalget tar sikte på å ferdigbehandle spørsmålet om eierstyringen av selskapet Budstikkagården AS i løpet av høsten 2014. I den forbindelse er det sendt en forespørsel fra utvalgets sekretariat til administrasjonen, der det etterlyses status i arbeidet med vurderingen av selskapet.³⁹

3.3.2   *Kompetanse til å representere kommunen i generalforsamling mv.*

Den 25.01.12 delegerte kommunestyret myndighet til ordføreren til å være generalforsamling i selskapene Bærum Vann AS, Bærum kommunale Eiendomsselskap AS, Løxa Utvikling AS, Mølla Kompetansesenter AS, Centro Asistencial Noruego SLU, og Nordraaks vei 75 AS.⁴⁰ Videre ga kommunestyret ordføreren fullmakt til å representere kommunen som eier i generalforsamlingen i de deleide selskapene DI gruppen AS og Simula School of Research and Innovation AS.

I møte den 20.05.14 behandlet Eierutvalget sak 015/14 *Råd til ordføreren i anledning generalforsamlinger i kommunens aksjeselskap*. I denne saken gir Eierutvalget ordføreren råd om hva eierne i generalforsamling bør beslutte. Eierutvalgets vurderinger baserer seg blant annet på en gjennomgang av innkallingen til de enkelte selskapenes generalforsamling, med tilhørende dokumenter som årsberetning, regnskap og revisjonsberetning.

I saken behandlet utvalget følgende selskaper: Bærum kommunale Eiendomsselskap AS, Mølla Kompetansesenter AS, Løxa Utvikling AS, DI gruppen AS og Centro Asistencial Noruego SLU. Det fremgår av protokollen fra utvalgets møte at det ble gitt en rekke konkrete råd til ordføreren i saken. For de fleste selskapene anbefalte Eierutvalget at ordføreren (generalforsamlingen) fattet vedtak i samsvar med selskapsstyrets forslag. Når det gjaldt selskapet Centro Asistencial Noruego SLU foreslo utvalget derimot at generalforsamlingen skulle vedta et tillegg om å endre antall styremedlemmer fra seks til tre.⁴¹

Når det gjelder selskapet KLP ble det i fjorårets rapport om selskapskontroll vist til at Eierutvalget behandlet en egen sak om hvordan man skal legge opp eierstyringen av selskapet. Eierutvalget fattet følgende vedtak:

*Når det gjelder KLP vil utvalget ikke drive aktiv eierstyring av dette selskapet, da kommunens eierandel og innskudd i virksomheten er svært begrenset. Utvalget vil følge opp eierstyringen med å foreslå at det er Eierutvalgets leder som møter på KLPs valg møter. Dette tar utvalgsleder opp med ordføreren.*⁴²

³⁷ Samtale mellom revisjonen og politisk sekretariat den 24.09.14.

³⁸ Revisjonen har fått oversendt kopi av e-post av 29.10.13 fra Eiendom til politisk sekretariat der det redegjøres nærmere for dette arbeidet.

³⁹ E-post av 09.09.14 fra politisk sekretariat til rådmannen.

⁴⁰ Kommunestyrets møte 25.01.12, sak 002/12 *Vedrørende formannskapets arbeidsutvalg for eierstyring – mandat, fullmakt m.m.* Selskapet Nordraaks vei 75 AS ble innfusjonert i Bærum kommunale Eiendomsselskap AS i 2012.

⁴¹ Protokoll fra Eierutvalgets møte 20.05.14, sak 015/14 *Råd til ordføreren i anledning generalforsamlinger i kommunens aksjeselskap*.

⁴² *Selskapskontroll utført i 2013*, side 8. Eierutvalget møte 26.02.13, sak 003/13 *Hvordan legge opp eierstyringen av KLP*.

Eierutvalget har fulgt opp denne saken i møte 21.01.14 der man behandler en orienteringssak hvor det fremkommer at utvalgsleder har avklart med ordføreren at der er Eierutvalgets leder som skal møte på KLPs valgmøter.⁴³

Den 14.12.11 valgte kommunestyret representanter til representantskap i de interkommunale selskapene Asker og Bærum Brannvesen IKS, Asker og Bærum Vannverk IKS og Vestfjorden avløpselskap (interkommunal sammenslutning).⁴⁴ Når det gjelder selskapet VEAS ble det i fjorårets rapport om selskapskontroll vist til at Eierutvalget fremmet en sak til behandling i Formannskapet for å avklare prinsipielle spørsmål knyttet til videre oppfølging av selskapet.⁴⁵ I denne saken bemerket Eierutvalget at man fant det beklagelig at det trakk ut med omdannelse av VEAS til et interkommunalt selskap. Utvalget viste til at dette medførte at Bærum kommunes valgte representanter til selskapsorganene ennå ikke var kommet i funksjon, til tross for at halve kommunestyreperioden 2011-2015 snart var passert.

I møte 21.01.14 tok Eierutvalget på ny opp spørsmålet om VEAS rådets sammensetning.⁴⁶ Utvalget viste til at prosessen med omdanning av selskapet var sterkt forsinket, og at det fremdeles ikke forelå endelig avklaring med hensyn til selskapsform. Bærum kommunes valgte representanter til selskapsorganene for perioden 2011-2015, hadde således fremdeles ikke trådt i funksjon. Eierutvalget anbefalte derfor at kommunestyret foretok en ny oppnevning av rådets medlemmer, slik at de nye valgte representantene kunne tre i funksjon på basis av gjeldende selskapsform. Saken ble deretter behandlet av formannskapet og kommunestyret, som oppnevnte medlemmene i tråd med Eierutvalgets innstilling.⁴⁷

Revisjonen har påsett at generalforsamling er gjennomført i selskapene det drives aktiv eierstyring av, ved at protokoller er innhentet og gjennomgått.

3.3.3 Andre saker om oppfølging og utvikling av selskapene (som Eierutvalget har behandlet)

Eierutvalget har i perioden siden forrige selskapskontroll også hatt andre saker om oppfølging og utvikling av selskapene på sin agenda. Nedenfor gis en kort omtale av disse sakene.

Bærum kommunes eiermelding

I Handlingsprogram for 2012-2015 uttaler rådmannen at det vil bli utarbeidet *en eiermelding hvor folkevalgte organer inviteres til å ta stilling til mål og hensikt med kommunens eierskap i de selskaper kommunen eier helt eller delvis.*⁴⁸

I møte 21.01.14 diskuterte Eierutvalget et utkast til disposisjon og utforming av en eiermelding for kommunen. Utvalget sluttet seg til rådmannens innspill og ba administrasjonen utarbeide et første utkast til eiermelding.⁴⁹

Fusjon mellom DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS

⁴³ Eierutvalget møte 21.01.14, sak 004/14 *Valg av utsendinger til KLPs generalforsamling.*

⁴⁴ Kommunestyret møte 14.12.11, sak 079/11 *Valg av medlemmer og varamedlemmer til styrer, nevnder og råd.*

⁴⁵ *Selskapskontroll utført i 2013*, side 9. Eierutvalget møte 11.06.13, sak 017/13 *VEAS – Videre oppfølging.*

⁴⁶ Eierutvalget møte 21.01.14, sak 005/14 *Vestfjorden Avløpselskap VEAS – Rådets sammensetning.*

⁴⁷ Formannskapet møte 05.02.14, sak 017/14, og kommunestyret møte 26.02.14, sak 022/14.

⁴⁸ Bærum kommune, *Handlingsprogram 2012-2015*, side 177.

⁴⁹ Eierutvalget møte 21.01.14, sak 003/14 *Innspill til eiermelding for Bærum kommune.*

Eierutvalget har behandlet flere saker som gjelder fusjonen mellom selskapene DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS. Fremdriftsplan for fusjonsprosessen ble diskutert i oktober 2013.⁵⁰ Det ble avholdt oppfølgingsmøter med selskapene i januar 2014, og videre oppfølging av prosessen ble skissert.⁵¹ I møte 20.05.14 innstilte Eierutvalget på en sammenslåing av de aktuelle selskapene.⁵² I ettertid har kommunestyret vedtatt at de tre selskapene skal slås sammen.⁵³ Sammenslåingen er per i dag ikke ferdig gjennomført.

Innhenting av oversikt over kommunens eiendommer

I mars 2013 ba Eierutvalget rådmannen om å *fremlegge en oversikt over Bærum kommunes eiendommer, bortsett fra formålsbygg, og hva eiendommene anvendes til.*⁵⁴ Eierutvalget purret på saken i november 2013, i forbindelse med dialogmøtet med Bærum kommunale Eiendomsselskap, i det man fattet følgende vedtak:

Utvalget etterlyser en tilbakemelding på utvalgets vedtak punkt 3 av 19.03.13 i sak 007/13 «Utvalget ber rådmannen fremlegge en oversikt over Bærum kommunes eiendommer, bortsett fra formålsbygg, og hva eiendommene anvendes til».
*Rådmannen bes om å oversende dette til neste møte den 21.01.14.*⁵⁵

Revisjonen har vært i kontakt med politisk sekretariat og fått bekreftet at Eierutvalget ikke har mottatt den aktuelle listen over eiendommer.⁵⁶ Revisjonen fikk videre tilsendt kopi av e-poster som viser at Eierutvalgets vedtak var oversendt rådmannen for oppfølging.⁵⁷

På denne bakgrunn tok revisjonen kontakt med rådmannen for å få avklart hvorfor det tar såpass lang tid å gi Eierutvalget en tilbakemelding på dette vedtaket.⁵⁸ Revisjonen får opplyst at saken er i prosess og vil bli ferdig behandlet i nærmeste fremtid. Det vises til at administrasjonen har utarbeidet et utkast til liste over eiendommer og avtalt et møte med Eierutvalgets leder for å avklare nærmere hvilken informasjon om eiendommene man ønsker medtatt på oversikten. Den endelige listen vil deretter bli ferdigstilt og oversendt utvalget.⁵⁹

Evalueringsav rehabiliteringstilbudet i Altea

Eierutvalget har behandlet flere saker som gjelder evaluering av Bærum kommunes rehabiliteringstilbud i Altea.⁶⁰ Kommunens rehabiliteringstilbud er evaluert av SINTEF Teknologi og samfunn.⁶¹ Eierutvalget har gjennomgått evalueringen og gjennomført dialog med ledelsen ved selskapet i Altea om saken. Når det gjelder videre fremdrift fattet Eierutvalget følgende vedtak:

⁵⁰ Eierutvalget møte 29.10.13, sak 022/13 *Referatsaker/omdelt i møtet.*

⁵¹ Eierutvalget møte 21.01.14, sak 002/14 *Videre oppfølging av fusjonsutredningen – Mølla Kompetansesenter AS, Løxa Utvikling AS og DI gruppen AS.*

⁵² Eierutvalget møte 20.05.14, sak 016/14, *Sammenslåing av DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS.*

⁵³ Kommunestyret møte 04.06.14, sak 053/14 *Sammenslåing av DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS.*

⁵⁴ Eierutvalget møte 19.03.13, sak 007/13 *Eiermøte/dialogmøte.*

⁵⁵ Eierutvalget møte 26.11.13, sak 024/13 *Dialogmøte med befarings – Bærum kommunale eiendomsselskap AS.*

⁵⁶ Samtale mellom revisjonen og politisk sekretariat den 12.09.14.

⁵⁷ E-poster av 09.04.13 og 19.12.13 fra politisk sekretariat til rådmannen.

⁵⁸ E-post av 12.09.14 fra revisjonen til rådmannens controller.

⁵⁹ Samtale mellom revisjonen og Kommunalsjef for Eiendom den 25.09.14.

⁶⁰ Eierutvalget møte 12.03.14 sak 008/14, møte 01.04.14 sak 011/14, og møte 20.05.14 sak 013/14 *Evalueringsav Bærum kommunes rehabiliteringstilbud i Altea.*

⁶¹ *Evalueringsav Centro Asistencial Noruego SL (CAN), SINTEF Teknologi og samfunn, Avdeling Helse, Rapport A25953, 09.05.14.*

1. *Eierutvalget ber Centro Asistencial Noruego SLU (CAN) utarbeide et utkast til strategiplan for virksomheten ved senteret, herunder hvordan Bærum kommune kan benytte CAN mer enn i dag. Saken fremlegges Eierutvalget i løpet av høsten 2014.*
2. *Eierutvalget ber rådmannen iverksette en markedsføringskampanje for CAN, både i Bærum kommune og vis-a-vis andre kommuner.*
3. *Eierutvalget ber om at kontraktsforhandlingene mellom kommunen og CAN med sikte på en driftsavtale fom 2015, slutføres innen sommeren.*
4. *Driftsavtalen skal resultere i en omforent pris eksklusive MVA for perioden. Eierutvalget legger til grunn av CAN fom juni 2014 fakturerer Bærum kommune i henhold til den avtalte pris eksklusive MVA.⁶²*

Asker og Bærum Vannverk IKS

Eierutvalget har behandlet to saker som gjelder selskapet Asker og Bærum Vannverk IKS. I oktober 2013 behandlet utvalget en sak der selskapets strategiplan og driftsavtale ble tatt til orientering. Eierutvalget uttalte samtidig at man avventer resultatene av evalueringen av eksisterende driftsavtale før det eventuelt fremmes forslag om endringer i avtalen.⁶³ I november 2013 behandlet utvalget en sak om revidering og endring av selskapsavtalen for Asker og Bærum Vannverk IKS. Eierutvalget innstilte på at det skulle gjøres enkelte endringer i selskapsavtalen, og disse ble senere vedtatt av kommunestyret.⁶⁴

Øvrige saker

I tillegg til ovennevnte nevnes det kort at Eierutvalget også har behandlet følgende saker:

- Høring - Utkast til rapport om selskapskontroll 2013.⁶⁵
- Rapport fra Asker kommune vedrørende Selskapskontroll i Asker og Bærum Brannvesen IKS.⁶⁶
- Avklaring av prosess for rekruttering av styremedlemmer til Bærum kommunale pensjonskasse.⁶⁷

3.4 Revisjonens vurdering

Revisjonen mener kommunen fører tilfredsstillende kontroll med sine eierinteresser i kommunale selskaper. Det er etablert rutiner for eierstyring som synes å ivareta kommunen som eier på en god måte. Det er positivt at Eierutvalget har vedtatt en fast arbeidsrutine (årshjul) som tidfester når sentrale oppgaver i henhold til mandatet skal utføres. Eierutvalget følger opp relevante saker vedrørende eierstyring, og har tatt aktivt del i prosessen med utforming av Eiermelding for kommunen.

Gjennomgangen viser at Eierutvalget systematisk avholder dialogmøter med selskapene, og gir råd til ordføreren i forkant av selskapenes generalforsamlinger.

For øvrig viser gjennomgangen at Eierutvalget følger aktivt med på utviklingen i selskapene og at det er stor bredde i de sakene som tas opp til diskusjon i utvalget. Det er positivt at Eierutvalget følger opp saker som reiser viktige prinsipielle spørsmål vedrørende selskapene.

⁶² Eierutvalget møte 20.05.14 sak 013/14 *Evaluering av Bærum kommunes rehabiliteringstilbud i Altea.*

⁶³ Eierutvalget møte 29.10.13 sak 020/13 *Strategiplan 2013 – Asker og Bærum vannverk IKS.*

⁶⁴ Eierutvalget møte 26.11.13 sak 025/13 *Asker og Bærum Vannverk IKS – Revidering/endring av selskapsavtalen.*

⁶⁵ Eierutvalget møte 29.10.13, sak 019/13 *Høring – Utkast til rapport om selskapskontroll 2013.*

⁶⁶ Eierutvalget møte 29.10.13, sak 022/13 *Referatsaker/omdelt i møtet.*

⁶⁷ Eierutvalget møte 20.05.14, sak 017/14 *Avklaring av prosess for rekruttering av styremedlemmer til Bærum kommunale pensjonskasse.*

Eksempelvis har Eierutvalget fulgt opp spørsmålet om VEAS rådets sammensetning og behovet for å foreta ny oppnevning av rådets medlemmer. Tilsvarende er det bra at utvalget har fulgt den pågående fusjonsprosessen mellom DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS tett, og jevnlig avholdt oppfølgingsmøter med de berørte selskapene.

Våre gjennomførte kontroller viser at kommunens eierinteresser utøves i samsvar med gjeldende regelverk og politiske vedtak og forutsetninger.

Revisjonen mener det er positivt at Eierutvalget har fulgt opp fjorårets rapport om selskapskontroll og vurdert hvilken eierstyring som er nødvendig overfor selskapet Vårt Sandvika AS. Revisjonen registrerer at Eierutvalget pr. i dag ikke har gjennomført tilsvarende vurdering for selskapet Budstikkagården AS. Revisjonen har imidlertid fått bekreftet at Eierutvalget vil ha spørsmålet om eierstyring overfor selskapet Budstikkagården AS på agendaen i løpet av høsten 2014.

Revisjonens gjennomgang viser at det gikk over halvannet år før rådmannen fikk fremlagt den oversikten over kommunenes eiendommer og hva disse brukes til, som Eierutvalget hadde bedt om. Revisjonen mener det er uheldig at det går uforholdsmessig lang tid før Eierutvalget får tilsendt dokumentasjon som utvalget anser relevant og nødvendig for å gjennomføre sin strategiske oppfølging av selskapene.

4. UTVIDET EIERSKAPSKONTROLL

4.1 Generelt om utvidet eierskapskontroll

Bærum kommunes plan for selskapskontroll understreker at det skal gjennomføres en utvidet eierskapskontroll overfor enkelte av selskapene.⁶⁸ Planen understreker at kontrollen skal gjennomføres ved at det foretas en gjennomgang og kontroll av årsberetninger, regnskaper og andre relevante dokumenter fra disse selskapene.

Selskapene er valgt ut på bakgrunn av en risiko og vesentlighetsvurdering. Planen understreker at selskapene Simula School of Research and Innovation AS og Visit Oslo AS ikke trenger å være omfattet av en utvidet kontroll. Det vises til at dette er selskaper der kommunen har en beskjeden eierandel og at deres virksomhet ikke har nevneverdig innvirkning på Bærum kommunes virksomhet for øvrig eller på tjenester som ytes til kommunens borgere. Av tilsvarende grunner har revisjonen valgt å ikke gjennomføre en utvidet kontroll av selskapene Kommunal Landspensjonskasse, Vårt Sandvika AS og Budstikkagården AS. Denne avgrensningen er sammenfallende med at dette er de selskapene som Eierutvalget av tilsvarende årsaker har bestemt at man ikke ønsker å drive aktiv eierstyring av. For øvrig omfatter den utvidede eierskapskontrollen de selskapene kommunen har eierandel i.

4.2 Vurdering av det enkelte selskap

Revisjonen har foretatt en gjennomgang av selskapenes offisielle dokumenter, herunder årsberetning, regnskap, revisjonsberetning, protokoll fra generalforsamlinger mv. Revisjonen gir nedenfor en oversikt over nøkkelopplysninger for det enkelte selskap, og en vurdering knyttet til dette.

4.2.1 Interkommunale selskaper

Asker og Bærum Brannvesen IKS (ABBV)

Eierforhold/ansvarsandel: Bærum kommune 67 %, Asker kommune 33 %

Formål: Selskapets formål er på vegne av de to deltakerkommuner å dekke de to kommuners plikter og oppgaver etter Brann- og eksplosjonsvernloven, brannordningen for kommunene i tillegg til definerte tilleggstjenester.

	2013	2012
Egenkapital:	kr ⁶⁹ 11.541.137	22.302.288
Driftsinntekter:	kr 144.341.521	121.662.953
Ordinært resultat:	kr 5.753.402	4.149.837
Antall ansatte:	138,5 budsjetterte årsverk	
Revisor:	Asker kommunerevisjon	

⁶⁸ Kommunestyret møte 12.12.12, sak 078/12 *Plan for selskapskontroll 2013-2016*.

⁶⁹ Egenkapitalen er redusert som følge av en høyere pensjonsforpliktelse etter etableringen av nytt vaktlag på Fornebu brannstasjon.

Ytterligere opplysninger om selskapets årsregnskap for 2013

I anledning regnskapet for 2013 bemerkes det at selskapets revisor (Asker kommunerevisjon) avga en revisjonsberetning med forbehold. Revisor påpekte følgende feil som dannet grunnlag for konklusjon med forbehold:

- *I inngående balanse for regnskapsåret 2013 er mellomværende med eierkommuner på kr 36 175 250 ikke hensyntatt i kortsiktige fordringer og annen kortsiktig gjeld. Dette får ikke resultat effekt og påvirker kun total balansesum per 01.01.2013.*
- *Disponeringen av mindreforbruk for 2012 (vedtatt avsatt til fond i 2013) er kun balanseført. Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk og avsatt til disposisjonsfond er dermed kr 559 402 for lav i driftsregnskapet (og budsjett) og kr 2 477 177 for lav i investeringsregnskapet (og budsjett). Feilen har ingen resultat effekt og disponeringer fremkommer av noter.⁷⁰*

For øvrig bemerker revisor at årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det vesentlige en dekkende fremstilling av selskapets finansielle stilling per 31.12.13.

Representantskapet behandlet selskapets årsregnskap og revisors beretning i møte 25.04.14. Representantskapet vedtok enstemmig å fastsette selskapets årsregnskap for 2013. Av protokollen fremkommer det videre at:

Representantskapet viser til at de regnskapsmessige forhold revisjonen tar opp, ligger tilbake i tid, knyttet til inngående balanse for 2013. Representantskapet viser også til at dataene i bedriftens underliggende regnskapssystemer har vært korrekte, mens feilene oppsto ved opplastingen av dataene til dokumentene. Representantskapet mener at revisjonen burde avklart disse forholdene på en annen måte enn gjennom forbehold i revisjonsberetningen og nummererte brev.⁷¹

Vurdering

Vi har intet å bemerke.

Asker og Bærum Vannverk IKS (ABV)

Eierforhold/ansvarsforhold: 50 % Asker kommune og 50 % Bærum kommune.

Formål: Selskapets formål er på en kostnadseffektiv måte å levere tilstrekkelig drikkevann av god kvalitet til deltakerkommunene

	2013	2012
Egenkapital:	kr 23.133.663	18.707.132
Driftsinntekter:	kr 37.492.352	33.415.035
<u>Driftsresultat:</u>	<u>kr 4.561.350</u>	<u>- 1.813.530</u>
Antall ansatte:	14	
Revisor:	Asker kommunerevisjon	

Vurdering

Vi har intet å bemerke.

⁷⁰ Revisors beretning 2013 til representantskapet i Asker og Bærum brannvesen IKS, fra Asker kommunerevisjon.

⁷¹ Protokoll fra representantskapsmøte i ABBV IKS fredag 25. april 2014.

4.2.2 *Interkommunal sammenslutning*

Vestfjorden Avløpselskap VEAS

Eierandeler: Bærum kommune 21,5 %, Asker kommune 8 % og Oslo kommune 70,5 %

VEAS eies av kommunene Asker, Bærum og Oslo. VEAS primæroppgave er å ivareta eierkommunenes behov for avløpsrensing. I selskapets renseanlegg håndteres avløpsvann fra disse kommunene samt Røyken og Nesodden.

	2013	2012
Egenkapital:	kr 575.492.642	597.510.318
Sum driftsinntekter:	kr 189.442.283	154.459.961
Ordinært resultat:	kr 31.945.569	4.672.607
Antall ansatte:	57	
Revisor:	BDO AS	

Vurdering

Vi har intet å bemerke.

4.2.3 *Heleide aksjeselskaper*

Bærum kommunale Eiendomsselskap AS

Formål: Forestå eierskap og drift, kjøp og salg av fast eiendom, samt for øvrig forvalte selskapets midler.

	2013	2012
Egenkapital:	kr 233.090.464	228.341.322
Driftsinntekter:	kr 37.442.972	35.647.206
Årsresultat:	kr 4.749.142	-165.460
Antall ansatte:	Ingen ansatte utover daglig leder	
Revisor:	Deloitte AS	

Vurdering

Vi har intet å bemerke.

Løxa Utvikling AS

Formål: Opprettholde og utvikle menneskelige ressurser gjennom tilrettelagt arbeid, kvalifisering og avklaring. Bedriften skal arbeide for å få mennesker ut i ordinært arbeid, samt arbeide for å hindre at mennesker faller ut av arbeidslivet. Selskapet skal produsere varer og tjenester for markedet.

	2013	2012
Egenkapital:	kr 12.313.158	11.608.658
Driftsinntekter:	kr 20.210.245	19.348.314
Årsresultat:	kr 704.500	492.739
Antall ansatte:	92	
Revisor:	BDO AS	

Vurdering

Vi har intet å bemerke.

Mølla kompetansesenter AS

Virksomhetens formål er å gi mennesker med behov for bistand en mulighet til å få og beholde et arbeid i det ordinære arbeidsliv. Mølla kompetansesenter skal i tillegg være en sentral aktør i forhold til fagutvikling og forskning innenfor arbeidslivsspørsmål og skal kunne gi utdanningstilbud innenfor selskapets arbeidsområder.

	2013	2012
Egenkapital:	kr 5.516.365	5.408.586
Driftsinntekter.:	kr 40.517.727	39.440.062
Årsresultat:	kr 107.780	-1.281.384
Antall ansatte:	64	
Revisor:	BDO AS	

Vurdering

Vi har intet å bemerke.

4.2.4 *Deleid aksjeselskap (kun kommunale og fylkeskommunale eiere)*

DI gruppen AS

Eierandeler: Bærum kommune 49,9 %, Asker kommune 20,8 % og Akershus fylkeskommune 29,3 %.

Formål: Gjennom produksjon og annen næringsvirksomhet å skape grunnlag for arbeidsmessig og personlig utvikling for yrkesmessig atføring.

	2013	2012
Egenkapital:	kr 15.906.890	15.091.357
Sum inntekter:	kr 47.097.195	47.356.100
Årsresultat:	kr 815.531	-1.983.357
Antall ansatte:	41	
Revisor:	BDO AS	

Vurdering

Vi har intet å bemerke.

4.2.5 *Utenlandsk aksjeselskap*

Centro Asistencial Noruego SLU (Spansk aksjeselskap med begrenset ansvar)

Eierandeler: 100 %.

Formål: Selskapets formål er å tilby rehabiliteringsplasser til Bærum kommune og fremleie plasser til andre kommuner.

2013⁷²

2012⁷³

⁷² Tollvesenets omregningskurs = 8.400 pr 31.12.2013

⁷³ Tollvesenets omregningskurs = 7.380 pr 31.12.2012

Totale driftsinntekter:	€	2.132.733	kr	17.914.957	€	2.077.579	kr	15.332.533
Egenkapital:	€	5.102.828	kr	42.863.755	€	5.297.887	kr	39.098.406
Resultat:	€	-195.059	kr	-1.638.496 ⁷⁴	€	-64.320	kr	-474.681
Antall ansatte:	27,7 årsverk							
Revisor:	UHY Fay & Co (spansk revisjonsselskap)							

Vurdering

Vi har intet å bemerke.

4.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen har intet særskilt å bemerke knyttet til vår gjennomgang av selskapenes årsmeldinger og regnskap for 2013.

---

⁷⁴ Avviket skyldes økte utgifter til lønn og sosiale utgifter (til det spanske velferdssystemet) samt helseforsikring til de ansatte.

5. FORVALTNINGSREVISJON I SELSKAPER

5.1 Generelt om forvaltningsrevisjon i selskaper

I tillegg til eierskapskontroll *kan* selskapskontrollen omfatte forvaltningsrevisjon.⁷⁵ I forhold til en eierskapskontroll vil en forvaltningsrevisjon gå mer i dybden og ha fokus på selve aktiviteten og resultater i selskapet.

Bærum kommunes plan for selskapskontroll legger i utgangspunktet ikke opp til at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner som en del av selskapskontrollen.⁷⁶ Eierskapskontrollen eller andre omstendigheter kan imidlertid avdekke forhold som bør undersøkes nærmere gjennom en forvaltningsrevisjon av et eller flere selskapers virksomhet. Planen overlater til kontrollutvalget å vurdere om og i tilfelle hvordan man skal gjennomføre forvaltningsrevisjon i disse tilfellene.⁷⁷

Kontrollutvalget har videre vedtatt at når det gjelder kommunens interesser i selskapet Kommunal landspensjonskasse (KLP) skal selskapskontrollen avgrenses til eierskapskontroll, og ikke gjelde forvaltningsrevisjon.⁷⁸

Det er ikke bestilt eller gjennomført forvaltningsrevisjon i selskaper siden forrige rapportering om selskapskontroll.⁷⁹ Det foreligger heller ikke tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner i selskaper der det gjenstår noen form for oppfølging.

---

⁷⁵ Kontrollutvalgsforskriften § 14 annet ledd.

⁷⁶ Kommunestyret møte 12.12.12, sak 078/12 *Plan for selskapskontroll 2013-2016*.

⁷⁷ Kontrollutvalget kan for øvrig uansett vedta å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskaper som en del av de ordinære forvaltningsrevisjonene etter kontrollutvalgsforskriften kapittel 5.

⁷⁸ Kontrollutvalget møte 11.03.13, sak 012/13 *Selskapskontroll - Nye selskaper*.

⁷⁹ Forrige rapport om selskapskontroll ble behandlet i kommunestyret møte 12.12.12, sak 079/12 *Selskapskontroll utført i 2012*.

6. REVISJONENS KONKLUSJON

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.⁸⁰ Kommunens plan for selskapskontroll gjelder for perioden 2013-2016, og angir at det skal gjennomføres en selskapskontroll i planperioden som omfatter obligatorisk og utvidet eierskapskontroll, men ikke forvaltningsrevisjon.⁸¹

Bærum kommune har i dag eierinteresser i følgende selskaper:

- Asker og Bærum Brannvesen IKS
- Asker og Bærum Vannverk IKS
- Bærum kommunale Eiendomsselskap AS
- Budstikkagården AS
- Centro Asistencial Noruego SLU
- DI gruppen AS
- Kommunal Landspensjonskasse (KLP)
- Løxa Utvikling AS
- Mølla Kompetansesenter AS
- Simula School of Research and Innovation AS
- Vestfjorden avløpsselskap (VEAS)
- Visit Oslo AS
- Vårt Sandvika AS

Revisjonen mener kommunen fører tilfredsstillende kontroll med sine eierinteresser i kommunale selskaper. Det er etablert rutiner for eierstyring som synes å ivareta kommunen som eier på en god måte. Eierutvalget følger opp relevante saker vedrørende eierstyring, og har tatt aktivt del i prosessen med utforming av Eiermelding for kommunen. Gjennomgangen viser at Eierutvalget systematisk avholder dialogmøter med selskapene, og gir råd til ordføreren i forkant av selskapenes generalforsamlinger.

Våre gjennomførte kontroller viser at kommunens eierinteresser utøves i samsvar med gjeldende regelverk og politiske vedtak. Revisjonen har intet særskilt å bemerke knyttet til vår gjennomgang av selskapenes årsmeldinger og regnskap for 2013.

---

⁸⁰ Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 nr. 107 § 77 nr. 5.

⁸¹ Bærum kommunes *Plan for selskapskontroll 2013-2016*.

KILDER

Eierutvalget møte 05.12.12, sak 017/12 *Hvordan legge opp eierstyringen av VEAS, Asker og Bærum Vannverk IKS, Asker og Bærum Brannvesen IKS, KLP, Simula school of research and innovation AS og Visit Oslo.*

Eierutvalget møte 26.02.13, sak 003/13 *Hvordan legge opp eierstyringen av KLP.*

Eierutvalget møte 19.03.13, sak 007/13 *Eiermøte/dialogmøte.*

Eierutvalget møte 11.06.13, sak 017/13 *VEAS – Videre oppfølging.*

Eierutvalget møte 29.10.13, sak 019/13 *Høring – Utkast til rapport om selskapskontroll 2013.*

Eierutvalget møte 29.10.13 sak 020/13 *Strategiplan 2013 – Asker og Bærum vannverk IKS.*

Eierutvalget møte 29.10.13, sak 022/13 *Referatsaker/omdelt i møtet.*

Eierutvalget møte 26.11.13, sak 024/13 *Dialogmøte med befarings – Bærum kommunale eiendomsselskap AS.*

Eierutvalget møte 26.11.13 sak 025/13 *Asker og Bærum Vannverk IKS – Revidering/endring av selskapsavtalen.*

Eierutvalget møte 21.01.14, sak 002/14 *Videre oppfølging av fusjonsutredningen – Mølla Kompetansesenter AS, Løxa Utvikling AS og DI gruppen AS.*

Eierutvalget møte 21.01.14, sak 003/14 *Innspill til Eiermelding for Bærum kommune.*

Eierutvalget møte 21.01.14, sak 004/14 *Valg av utsendinger til KLPs generalforsamling.*

Eierutvalget møte 21.01.14, sak 005/14 *Vestfjorden Avløpsseksjon VEAS – Rådets sammensetning.*

Eierutvalget møte 21.01.14, sak 006/14 *Arbeidsrutine for Eierutvalgets årlige oppfølging av selskaper.*

Eierutvalget møte 12.03.14 sak 008/14 *Evalueringsrapport av Bærum kommunes rehabiliteringstilbud i Altea.*

Eierutvalget møte 01.04.14 sak 011/14 *Evalueringsrapport av Bærum kommunes rehabiliteringstilbud i Altea.*

Eierutvalget møte 20.05.14 sak 013/14 *Evalueringsrapport av Bærum kommunes rehabiliteringstilbud i Altea.*

Eierutvalgets møte 20.05.14, sak 015/14 *Råd til ordføreren i anledning generalforsamlinger i kommunens aksjeselskap.*

Eierutvalget møte 20.05.14, sak 016/14, *Sammenslåing av DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS.*

Eierutvalget møte 20.05.14, sak 017/14 *Avklaring av prosess for rekruttering av styremedlemmer til Bærum kommunale pensjonskasse.*

E-post av 09.04.13 fra politisk sekretariat til rådmannen.

E-post av 29.10.13 fra Eiendom til politisk sekretariat.

E-post av 19.12.13 fra politisk sekretariat til rådmannen.

E-post av 09.09.14 fra politisk sekretariat til rådmannen.

E-post av 12.09.14 fra revisjonen til rådmannens controller.

Evalueringsrapport av Centro Asistencial Noruego SL (CAN), SINTEF Teknologi og samfunn, Avdeling Helse, Rapport A25953, 09.05.14.

Formannskapetets møte 16.11.11, sak 168/11 *Valg av medlemmer til formannskapetets arbeidsutvalg for eierstyring.*

Formannskapetets møte 18.01.12, sak 005/12 *Vedrørende formannskapetets arbeidsutvalg for eierstyring – mandat, fullmakt m.m.*

Formannskapetets møte 05.02.14, sak 017/14, og kommunestyret møte 26.02.14, sak 022/14. *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner av 15.06.04 nr. 905.*

Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner av 15.06.04 nr. 904 § 7.
Handlingsprogram 2012-2015, Bærum kommune.
Handlingsprogram 2014-2017, Bærum kommune.
Kontrollutvalget møte 11.03.13, sak 012/13 *Selskapskontroll - Nye selskaper*.
Kontrollutvalgsboken, Veileder fra Kommunal og regionaldepartementet.
Kommunestyret møte 14.12.11, sak 079/11 *Valg av medlemmer og varamedlemmer til styrer, nevnder og råd*.
Kommunestyrets møte 25.01.12, sak 002/12 *Vedrørende formannskapetets arbeidsutvalg for eierstyring – mandat, fullmakt m.m.*
Kommunestyret møte 12.12.12, sak 078/12 *Plan for selskapskontroll 2013-2016*.
Kommunestyret møte 12.12.12, sak 079/12 *Selskapskontroll utført i 2012*.
Kommunestyret i møte 24.04.13, sak 038/13 *Endringer av reglement for kommunale utvalg, styrer, nevnder og råd mm*.
Kommunestyret møte 04.06.14, sak 053/14 *Sammenslåing av DI gruppen AS, Løxa Utvikling AS og Mølla Kompetansesenter AS*.
Kommunestyret møte 29.01.14, sak 005/14 *Selskapskontroll utført i 2013*.
Lov om interkommunale selskaper av 29.01.99 nr. 6.
Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 nr. 107.
Plan for selskapskontroll 2013-2016, Bærum kommune.
Protokoll fra generalforsamling 02.06.14, Bærum kommunale eiendomsselskap AS.
Protokoll fra generalforsamling 06.06.14, Centro Asistencial Noruego SLU.
Protokoll fra generalforsamling 06.06.14, Løxa Utvikling AS.
Protokoll fra generalforsamling 06.06.14, Mølla kompetansesenter AS.
Protokoll fra generalforsamling 13.06.14, DI gruppen AS.
Protokoll fra representantskapsmøte 22.04.14, Asker og Bærum Vannverk IKS.
Protokoll fra representantskapsmøte 25.04.14, Asker og Bærum Brannvesen IKS.
Protokoll fra rådsmøte nr. 2/2014, 08.05.14, Vestfjorden avløpsselskap.
Reglement for Eierutvalget, Bærum kommune.
Regnskap 2013, Bærum kommune.
Revisors beretning 2013 til representantskapet i Asker og Bærum brannvesen IKS, fra Asker kommunerevisjon.
Samtale mellom revisjonen og Kommunalsjef for Eiendom den 25.09.14.
Samtale mellom revisjonen og politisk sekretariat den 24.09.14.
Samtale mellom revisjonen og politisk sekretariat den 12.09.14.
Selskapskontroll utført i 2013, Bærum kommunerevisjon.
Styrets årsberetning 2013, med vedlegg, Centro Asistencial Noruego SLU.
Styrets årsberetning med regnskap, Asker og Bærum Brannvesen IKS.
Årsberetning 2013, DI gruppen AS.
Årsberetning for 2013, Løxa Utvikling AS.
Årsmelding 2013, Asker og Bærum Vannverk IKS.
Årsrapport 2013, Bærum kommunale eiendomsselskap AS.
Årsrapport 2013, Mølla kompetansesenter AS.
Årsrapport 2013, Vestfjorden avløpsselskap.

EIERUTVALGETS HØRINGSSVAR

I møte 14.10.14 behandlet Eierutvalget sak 026/14 *Høring - Utkast til rapport om selskapskontroll 2014*. Av møteprotokollen fremkommer følgende:

Forslag til vedtak:

Eventuelt vedtak fremkommer i protokollen fra møtet.

Behandlingen i møtet:

Utvalget drøftet ovennevnte rapport.

Utvalget diskuterte opplegget for utøving av eierstyring gjeldende Budstikkagården AS, jfr. rapportens punkt 3.3.1, siste avsnitt.

Utvalget fremmet følgende forslag til vedtak:

1. Utkast til rapport om selskapskontroll 2014 tas til etterretning.
2. Når det gjelder Budstikkagården AS, vil utvalget drive aktiv eierstyring av dette selskapet.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

EIER-026/14 – 14.10.2014 Vedtak:

1. Utkast til rapport om selskapskontroll 2014 tas til etterretning.
2. Når det gjelder Budstikkagården AS, vil utvalget drive aktiv eierstyring av dette selskapet.

REVISJONENS BEMERKNINGER

Revisjonen mener det er positivt at høringssvaret viser at Eierutvalget har diskutert og bestemt et opplegg for aktivt eierstyring overfor selskapet Budstikkagården AS. For øvrig kan vi ikke se at høringssvaret gjør det nødvendig med ytterligere bemerkninger fra revisjonen.